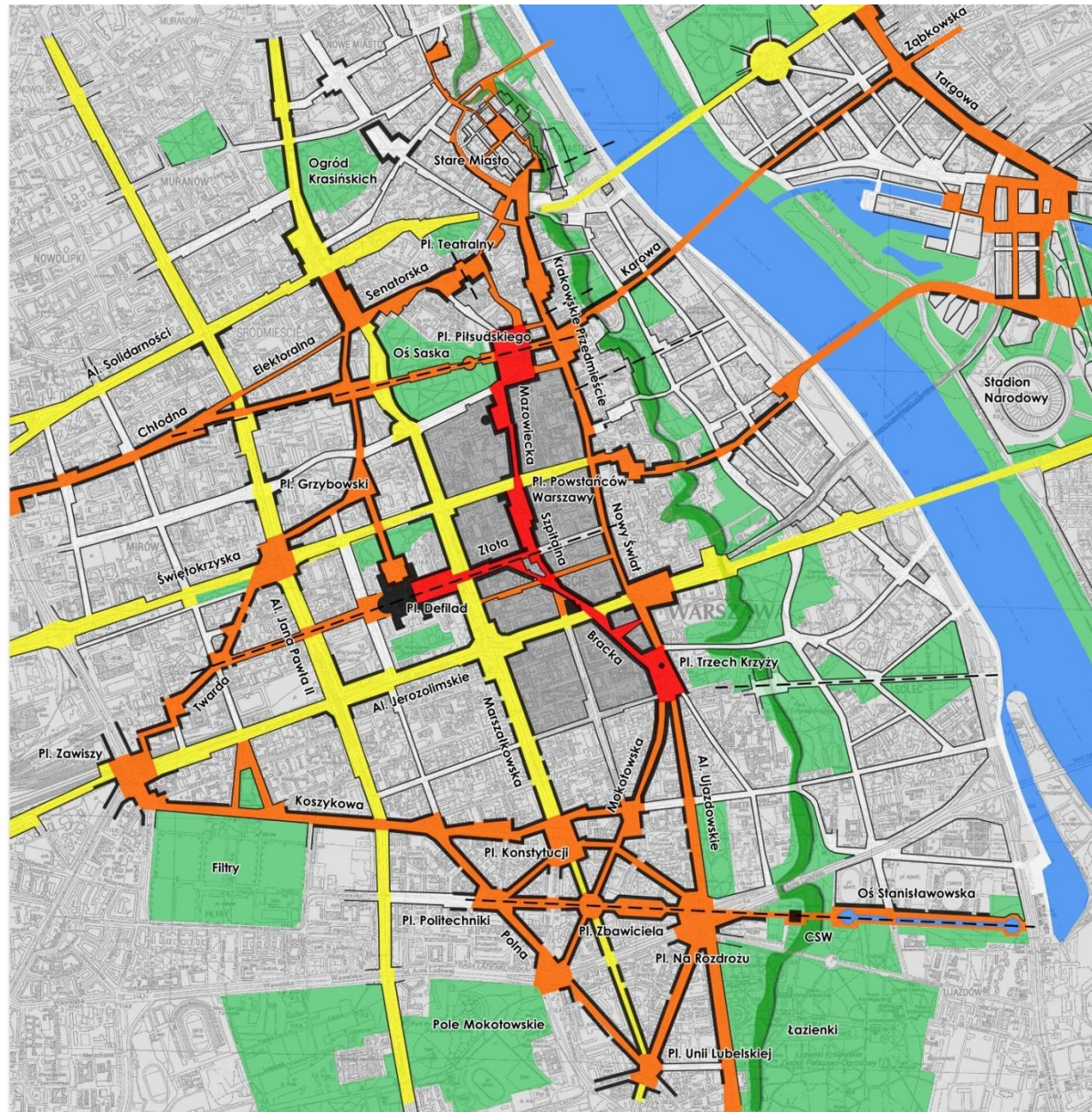

Urban structure of city center and new possibilities for public space

Piotr Sawicki
Deputy Director
Department of Architecture and Urban Planning
City of Warsaw

Charakterystycznym elementem przestrzennym obszaru opracowania jest ciąg ulic: Bracka / Szpitalna / Mazowiecka oraz ul. Złota. Stanowi on powiązanie między Starym Miastem a Południowym Śródmieściem ("Łatawcem") przez pl. Trzech Krzyży i Pl. Piłsudskiego oraz połączony jest poprzez ul. Złotą z Pl. Defilad przed PKiN i z zachodnim Śródmieściem

Ulice te stanowią jeden z atrakcyjnych ciągów śródmiejskich (turystrycznych i historycznych) nieregularnie przecinających prostokątną siatkę Śródmieścia. Pozostałe ciągi uliczne o podobnym charakterze to:

- ul. Twarda i Senatorska od Pl. Zawiszy (dawne Rogatki Jerozolimskie) do Starego Miasta przez Pl. Grzybowski i Teatralny
- Koszykowa łącząca Pl. Zawiszy z "Łatawcem" czyli układem placów: Politechniki, Zbawiciela, Na Rozdrożu, Unii Lubelskiej
- ciąg ulic: Chłodnej i Elektoralnej (na osi Saskiej), Karowej i Okrzei
- Trakt Królewski: Krakowskie Przedmieście, Nowy Świat, Al. Ujazdowskie
- Tamka - połączenie lewobrzeżnego Śródmieścia ze Starą Pręgą i Nowym Stadiem

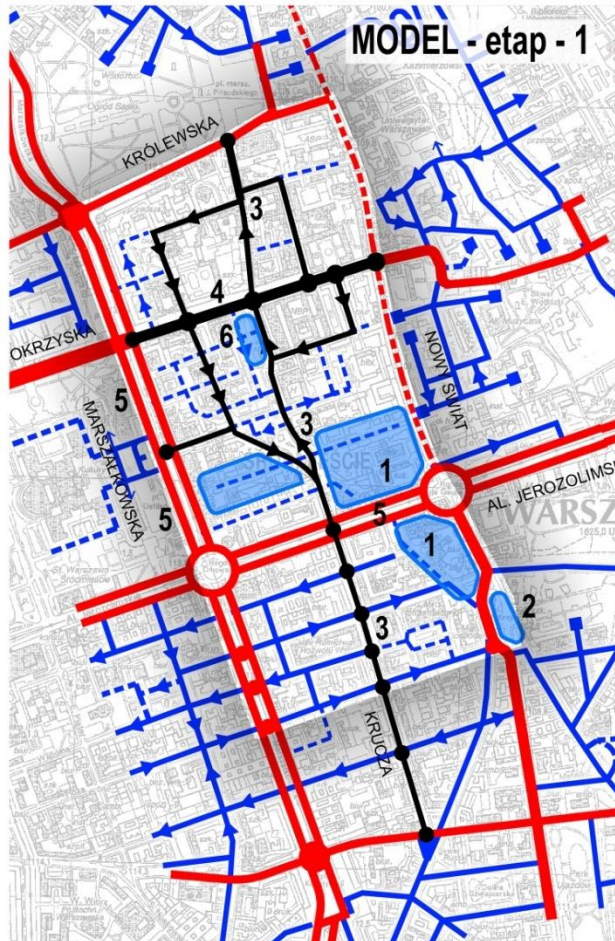
Śródmieście przecinają ulice - bulwary o charakterze wielkomiejskim na kierunku wschód-zachód są to: Al. Solidarności, Świętokrzyska do Traktu Królewskiego i Al. Jerozolimskie, a na kierunku północ-południe: al. Jana Pawła II i Marszałkowska.

Zasadnicze znaczenie w kompozycji urbanistycznej Śródmieścia mają osie kompozycyjne wschód - zachód: oś Saska, oś PKiN (ul. Złota) i oś Stanisławowska.

Główne układy zieleni miejskiej stanowią: ciąg Skarpy Warszawskiej na wschód od obszaru oraz szereg parków na zachód od obszaru (Ogród Krasińskich, Ogród Saski, park Świętokrzyski, Filtry, Pole Mokotowskie)

- główna przestrzeń publiczna obszaru opracowania - ciąg Bracka / Szpitalna / Mazowiecka i Złota
- układ atrakcyjnych śródmiejskich ciągów ulicznych
- ulice o charakterze wielkomiejskim - bulwary
- główne osie kompozycyjne
- tereny zieleni i Skarpa Warszawska

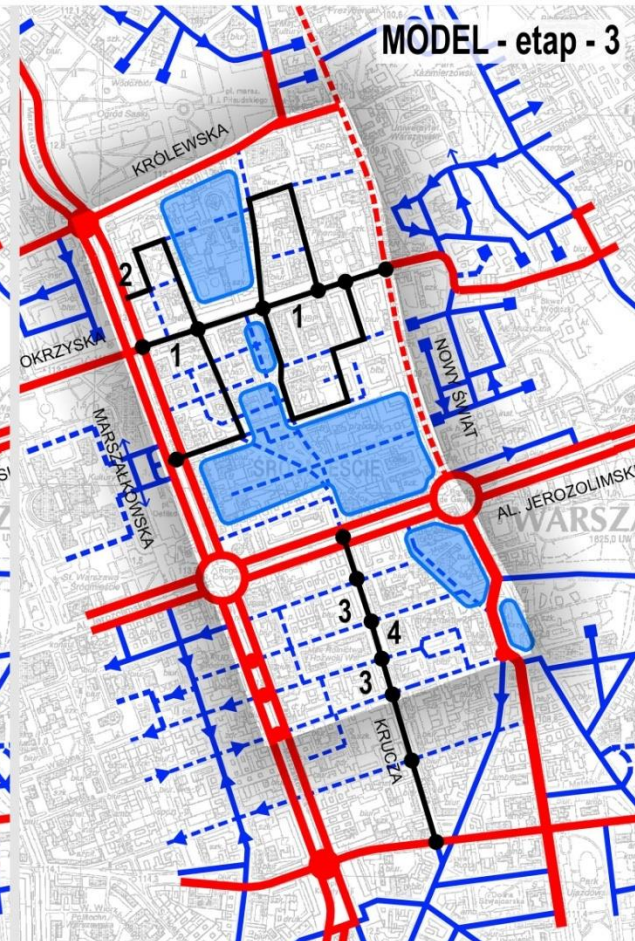

MODEL - etap - 1

MODEL - etap - 2

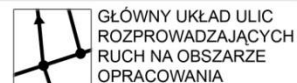
MODEL - etap - 3

MODEL (etap) 1 - "NIEZBĘDNE KOREKTY"

- Rozszerzenie strefy wyłączonej z ruchu kołowego na ul. Bracką,
- Uwolnienie wschodniej części pl. Trzech Krzyży z ruchu kołowego
- Spowolnienie ruchu na ul. Kruczej, Szpitalnej < Mazowieckiej
- Uporządkowanie parkowania, wprowadzenie ścieżek rowerowych oraz przejść dla pieszych przez główne ulice

MODEL (etap) 2 - "PRZERWANIE TRANZYTU KRUCZA-SZPITALNA"

- Przerwanie tranzytu ul. Kruczej i Szpitalnej w rejonie ul. Chmielnej
- Rozszerzenie strefy wyłączonej z ruchu kołowego z dopuszczeniem ruchu rowerowego i dojazdów lokalnych

MODEL (etap) 3 - "UKŁAD PĘTLOWY"

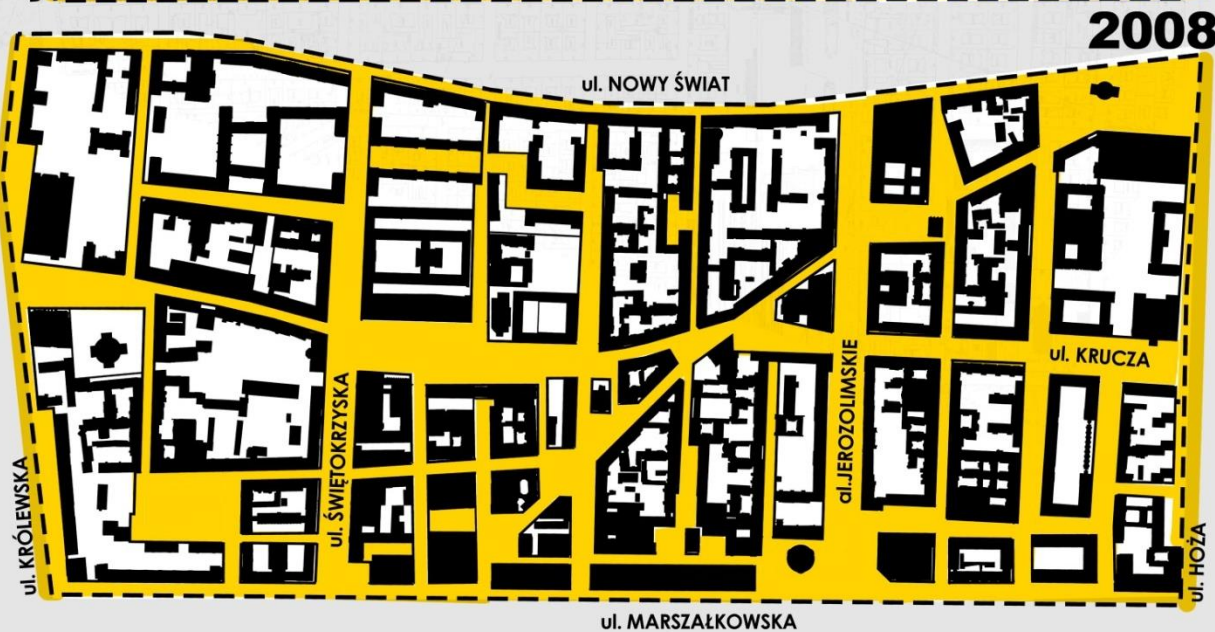
- Zmiana układu na układ pętlowy dający możliwość wyłączenia lub uspokojenia ruchu w rejonie ul. Złotej i Kredytowej
- Przecięcie na układzie lokalnym tranzytu poprzecznego do ul. Kruczej

1939

- czytelna siatka uliczna;
- brak wyraźnej hierarchii ulic - przeważają wąskie ulice - tylko na nielicznych były szpalery drzew;
- ukształtowane place: Plac III Krzyży, plac Warecki (Napoleona), plac Małachowskiego, plac Dąbrowskiego;
- szerokie aleje Jerozolimskie;
- mało powiązań komunikacyjnych (przejęć, uliczek) z Nowym Światem;
- kwartały wypełnione gęstą zabudową kamieniczną;
- liczne małe "podwórka-studnie" bez możliwości przejścia przez kwartał;
- mała ilość zieleni miejskiej;

2008

- układ przestrzeni publicznej na bazie przedwojennej siatki ulic;
- nowe założenia urbanistyczne;
- większość ulic poszerzona - w szczególności: ul. Marszałkowska, ul. Świętokrzyska, ul. Krucza;
- kwartały zabudowy wypełnione luźno, z zielonymi dziedzińcami wewnątrz;
- możliwość przechodzenia przez podwórka;
- różnorodny charakter zabudowy;
- zielen w przestrzeni publicznej- szpalery drzew;
- więcej powiązań z Nowym Światem;
- pasaż Wiecha;
- nowe ulice: Kubusia Puchatka, Tuwima, Rysia, Parkingowa;

RZECZYWISTA POWIERZCHNIA RUCHU PIESZEGO W PRZESTRZENIACH PUBLICZNYCH.

Przekroje ulic stanowiących główny ciąg obszaru - Bracka / Szpitalna / Mazowiecka - Złota:

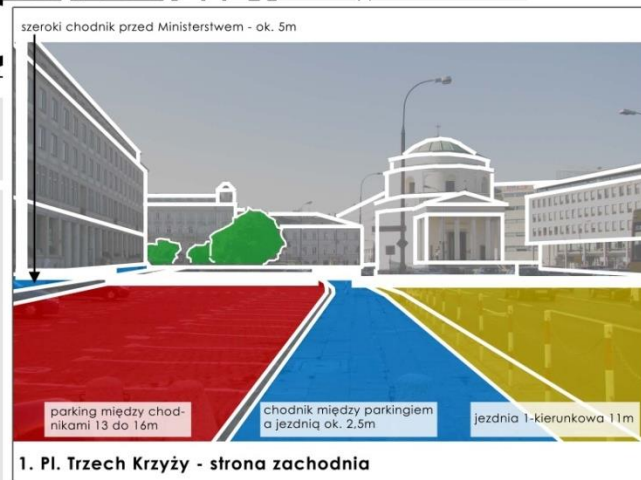
- w większości przypadków wąskie chodniki; mało miejsca na ogródki kawiarniane.
- parkowanie przede wszystkim skośne (rzadziej równoległe) zarówno na jezdni jak i na chodniku
- stosunkowo szerokie jezdnie - umożliwiające utrzymanie i dodanie parkowania równoległego na jezdni i uwolnienie przestrzeni pieszej przy zachowaniu istniejących linii krawężników
- bardzo mało zieleni (poza rejonem Al. Jerozolimskich, gdzie drzewa wymagają ukształtowania, żeby uczynić ciągłość Brackiej po obu stronach Alej).

Rzeczywista powierzchnia ruchu pieszego w przestrzeniach publicznych

przekroje - numer, lokalizacja i kierunek

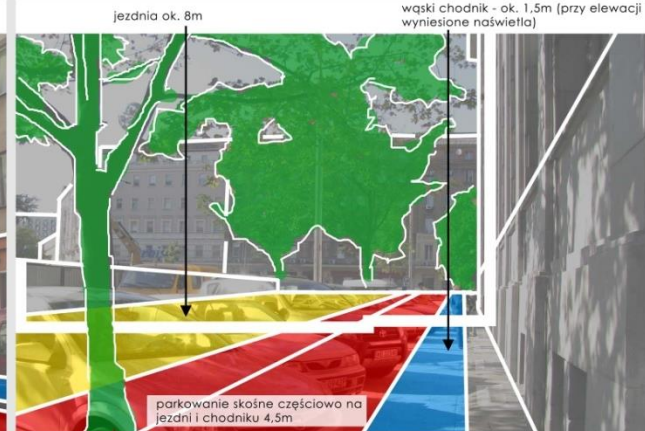

2. Pl. Trzech Krzyży - strona wschodnia

3. ulica Bracka między Mysią a Pl. Trzech Krzyży

4. ulica Bracka między Mysią a Al. Jerozolimskimi

5. ulica Bracka między Szpitalną a Al. Jerozolimskimi

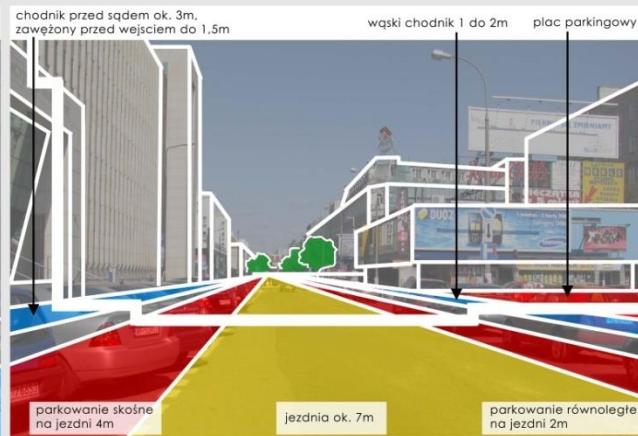
6. ulica Krucza między Chmielną a Al. Jerozolimskimi

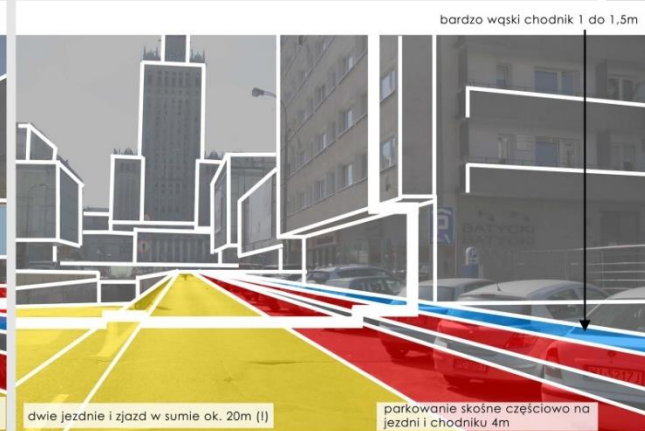
7. ulica Bracka przed skrzyżowaniem z Chmielną

8. ulica Szpitalna między Przeskok a Chmielną

9. ulica Przeskok (między ul. Zgoda a Pl. Powstańców Warszawy)

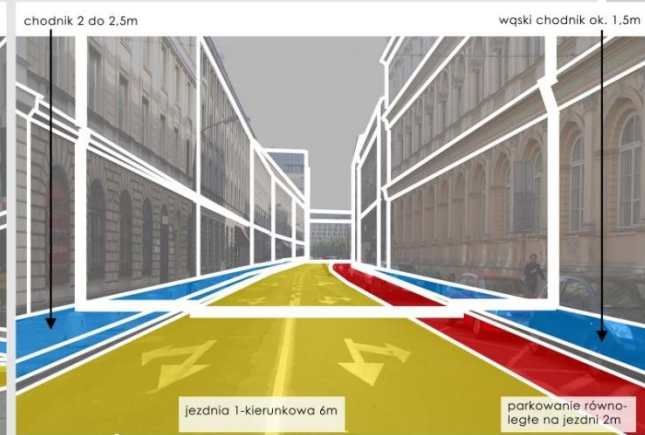
10. ulica Złota w rejonie skrzyżowania z ul. Zgoda

11. ulica Złota między Pasażem Wiecha a ul. Zgoda

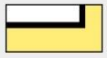

12. Plac Powstańców Warszawy

13. ulica Mazowiecka

LEGENDA:

- GRANICA OPRACOWANIA
- PRZESTRZEŃ PUBLICZNA
- PODWÓRKA WEWNĄTRZ KWARTAŁU - dostępne
- PODWÓRKA WEWNĄTRZ KWARTAŁU - możliwe do udostępnienia

MOŻLIWOŚCI PRZEKSZTAŁCEŃ WEWNĄTRZ KWARTAŁÓW:

- nowa zabudowa kwartałów, w stosunku do przedwojennej, jest mniej zwarta. Zachowuje układ pierzejowy, pozostawia natomiast więcej przestrzeni wewnątrz- są to placiki, zieleńce osiedlowe, parkingi.
- podwórka, dziedzińce są w większości (kolor pomarańczowy) dostępne- tworzą system nieformalnych przejść.
- program powiązany z podwórkami wewnątrz kwartałów jest ubogi- realizowany tylko w kwartałach przylegających do ulic: Chmielnej, Nowy Świat.
- podwórka oznaczone kolorem czerwonym mogą być w przyszłości dostępne.

- udostępnienie i urządzenie podwórek oraz wprowadzenie programu usługowego stanowi szansę znacznego podniesienia atrakcyjności obszaru.

Zagęszczenie siatki przejść pieszych i uzupełnienia programu usługowego pozwala na wykreowanie nowych przestrzeni publicznych wewnątrz kwartałów i nadanie obszarowi bardziej śródmiejskiego charakteru.

1. Plac Dąbrowskiego i Małachowskiego - układ dwóch placów zielonych sprzężonych ze sobą, powiązany z budynkami użyteczności publicznej - Galerią Sztuki Zachęta, kościołem ewangelickim, muzeum etnograficznym.

2. Ciąg ulicy Kubusia Puchatka i Tuwima- powiązany kompozycyjnie z budynkiem ministerstwa finansów i zabudową mieszkaniową z okresu socrealizmu.

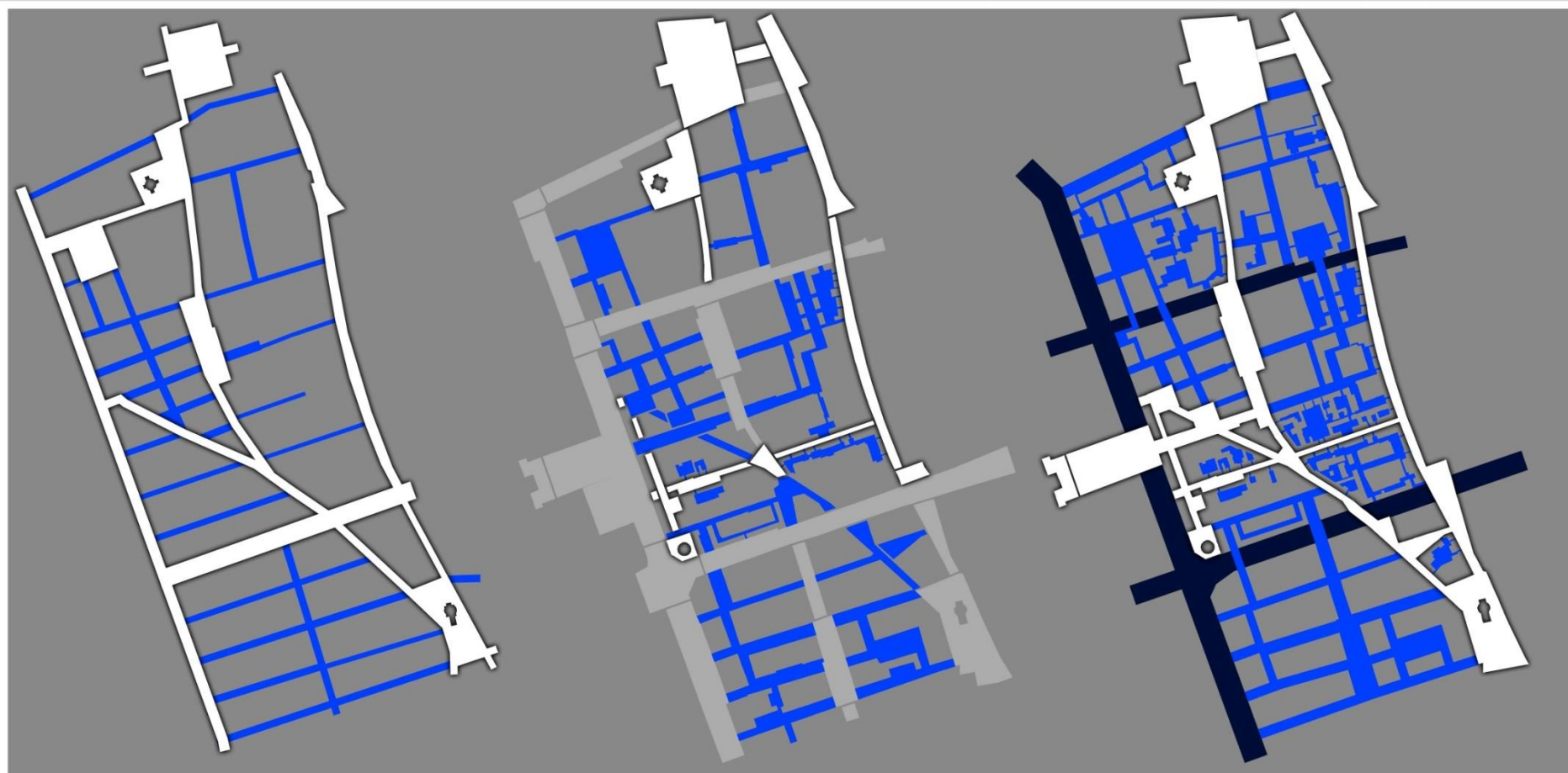
3. Przestrzeń pomiędzy ul. Marszałkowską a Placem Powstańców Warszawy. Ortogonalny układ ulic, tworzący niewielkie kwartały zabudowy ocalałej ze zniszczeń wojennych, powiązany z zespołem Ściany Wschodniej, uzupełniony o współczesne realizacje.

4. Pasaż Wiecha - przestrzeń piesza powiązana z ul. Marszałkowską oraz ul. Chmielna wraz z podwórkami kamienic.

5. Układ ul. Wspólnej i Kruczej - zespół reprezentacyjny zabudowy socrealistycznej- budynki ministerstw

6. Przestrzeń Placu Trzech Krzyży- przestrzeń trzech stylów architektonicznych- architektura z przełomu XIX i XX wieku, architektura socrealistyczna, architektura lat 90-tych. Duży plac powiązany z kameralną przestrzenią ul. Brackiej i ul. Mysiej - obecnie pełni rolę węzła komunikacyjnego.

1. MIĘDZYWOJNIE

Uporządkowana lecz rzadka siatka przestrzeni publicznych z wyraźnie ukształtowanymi głównymi ciągami prowadzącymi ruch pieszego. Czytelny układ przestrzenny ułatwia orientację w terenie, kształt i formy przestrzeni sprzyjają życiu miejskiemu i kontaktom społecznym.

2. OBECNIE

Bogata lecz chaotycznie ukształtowana siatka przestrzeni publicznych. Na głównych ulicach i placach obszar dominacji przestrzeni przeznaczonej dla komunikacji samochodowej. Na większości ulic brak przestrzeni dla pieszych, co utrudnia poruszanie się w obszarze.

3. DOCELOWO

uporządkowana, bogata siatka przestrzeni publicznych z przywróconą ciągłością układów i założeń przestrzennych, dodatkowo wzbogacona systemem podwórek wciągniętych do układu przestrzeni publicznych. Tworzenie nowych układów przestrzeni publicznej dla pieszych

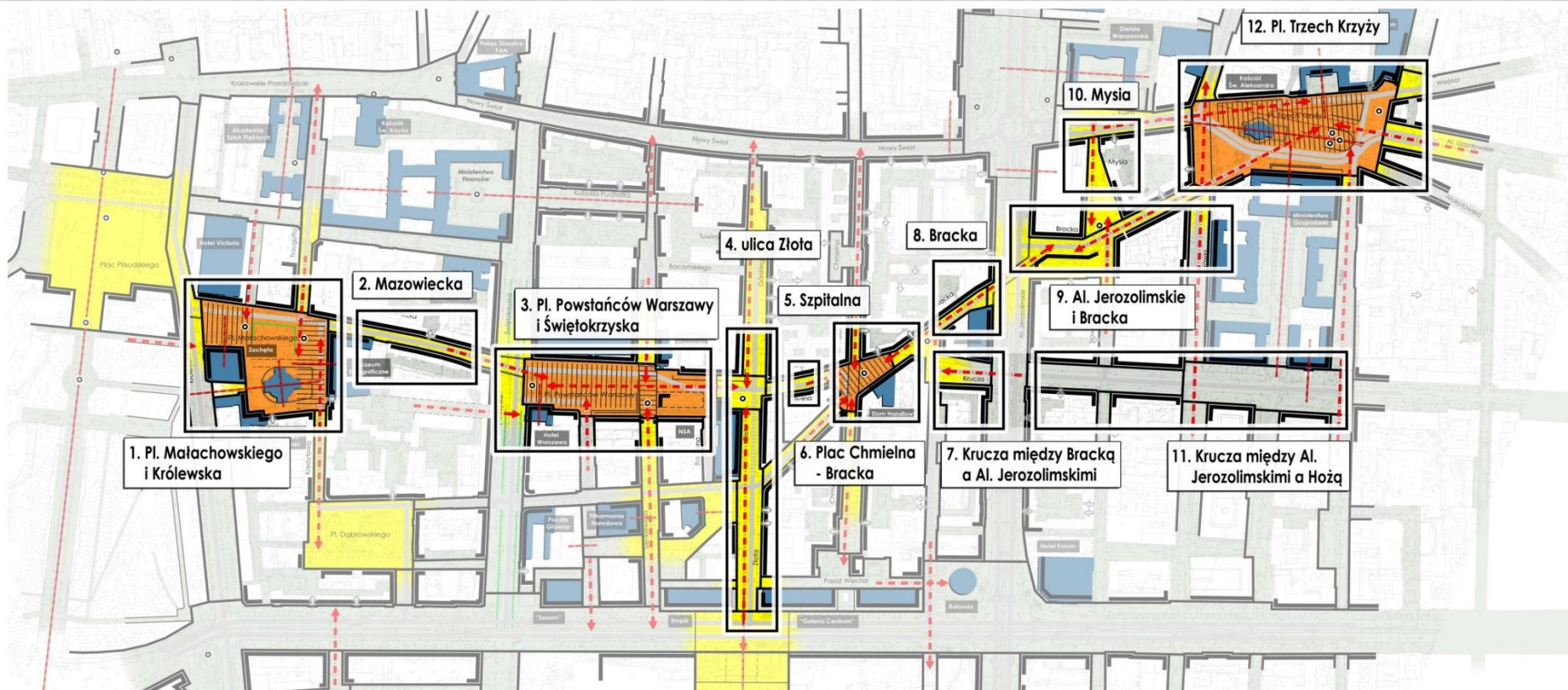
układ głównych przestrzeni z dużym udziałem ruchu pieszego - główne ciągi turystyczne

ulice, zaułki i podwórka tworzące siatkę przestrzeni publicznych dostępnych i atrakcyjnych dla pieszych

główne reprezentacyjne aleje o charakterze wielkomiejskim z funkcjami handlowymi i komunikacyjnymi

przestrzenie zdominowane przez komunikację, niesprzyjające ruchowi pieszemu oraz kontaktom społecznym

Proponuje się podział ulicy Brackiej na następujące zadania inwestycyjne:

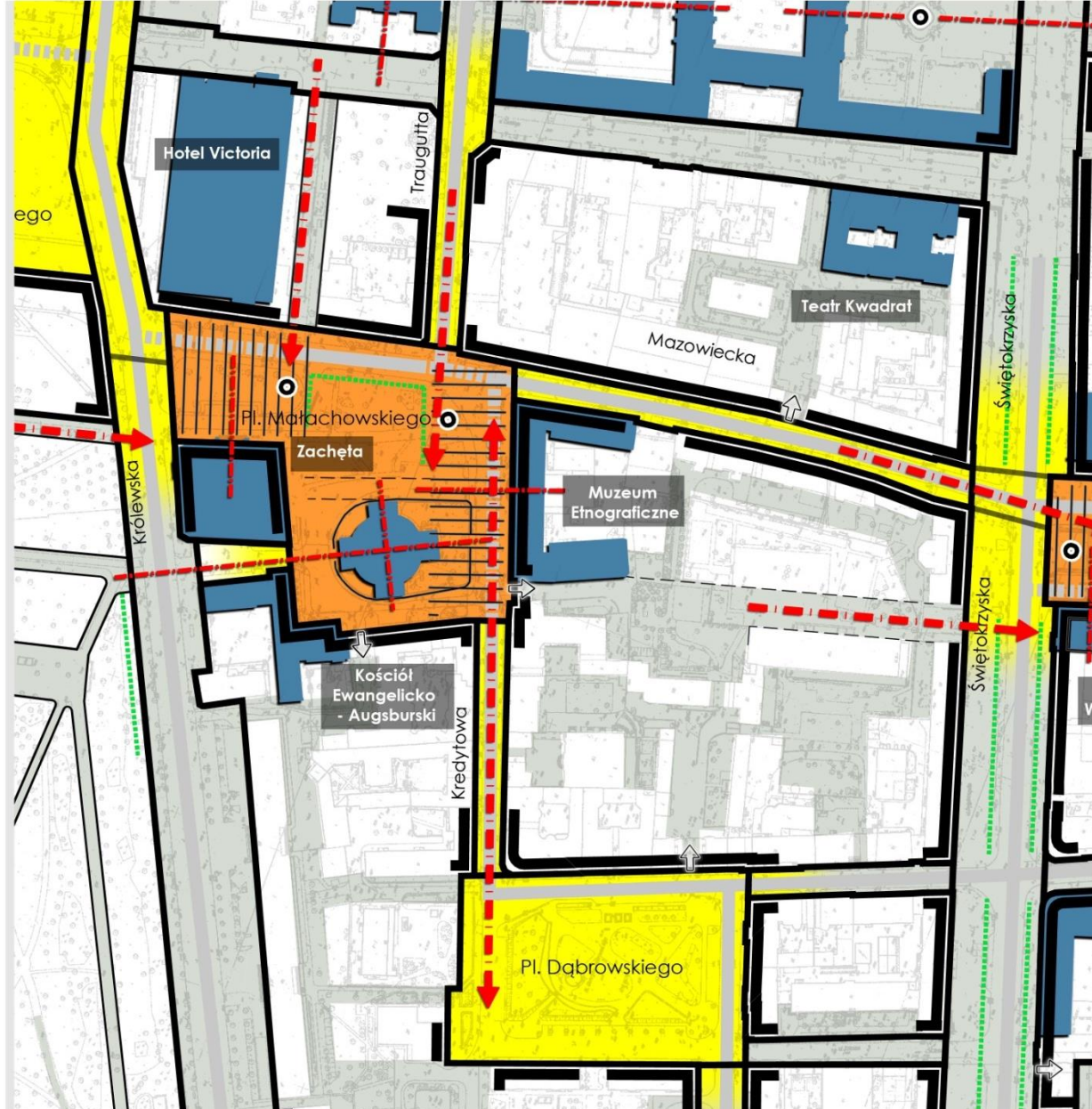
1. Plac Małachowskiego i ul. Królewska
2. ul. Mazowiecka
3. Plac Powstańców Warszawy i ul. Świętokrzyska
4. ulica Złota
5. ul. Szpitalna / 6. Plac Chmielna - Bracka / 7. Krucza między Bracką a Al. Jerozolimskimi
8. Bracka od Chmielnej do Al. Jerozolimskich
9. Al. Jerozolimskie i Bracka od Al. Jerozolimskich do Pl. trzech Krzyży
10. ul. Mysia
11. Plac Trzech Krzyży
12. ul. Krucza między Al. Jerozolimskimi a Hożą

PODSTAWOWE KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Ograniczenie ruchu tranzytowego. Proponuje się zachowanie istniejących możliwości dojazdu do obszaru opracowania oraz parkowania w obszarze, przy jednoczesnym przerwaniu bądź ograniczeniu ruchu tranzytowego na kierunku północ - południe w rejonie ulicy Chmielnej.
2. Uspokojenie ruchu i uporządkowanie parkowania przyulicznego.
3. Zwiększenie przestrzeni przeznaczonej dla pieszych.
4. Zwiększenie atrakcyjności programowej obszaru poprzez prowadzenie polityki zmierzającej do wprowadzania atrakcyjnego programu w parterach obiektów tworzących pierzeję przestrzeni publicznej.

5. Zagęszczenie siatki ruchu pieszego poprzez udostępnienie podwórek i tworzenie wewnętrznych pasażów uzupełniających siatkę przestrzeni publicznych oraz zwiększenie programu usługowego w parterach.
6. Wzmocnienie powiązań z Traktem Królewskim poprzez wytworzenie osi ulicy Złotej łączącej plac Defilad z Nowym Światem
7. Wyznaczenie w obszarze tras tematycznych związanych z kulturą i tradycją.
8. Podniesienie standardu przestrzeni publicznej poprzez zaprojektowanie przekroju ulic i placów oraz wprowadzenie elementów posadzki i umeblowania.
9. Kształtowanie przestrzeni publicznej w sposób przyjazny dla wszystkich, w tym dla osób niepełnosprawnych.

Zadanie 1 - Plac Małachowskiego i ulica Królewska

- wyeksponowanie w układzie przestrzennym placu budynków Zachęty, Kościoła Ewangelicko - Augsburskiego oraz Muzeum Etnograficznego
- spowolnienie ruchu kołowego na ciągu Mazowiecka - Kredytowa i dostosowanie jezdni do geometrii placu
- zachowanie, uporządkowanie i urządzenie terenów zieleni (istniejące skwery)
- uwzględnienie w kompozycji placu osi widokowych przebiegających wzdłuż ulic: Kredytowej, Traugutta, przejścia za hotelem Victoria i przejścia od ul. Królewskiej
- wzmocnienie powiązań z Ogrodem saskim, Placem Dąbrowskiego i Placem Piłsudskiego

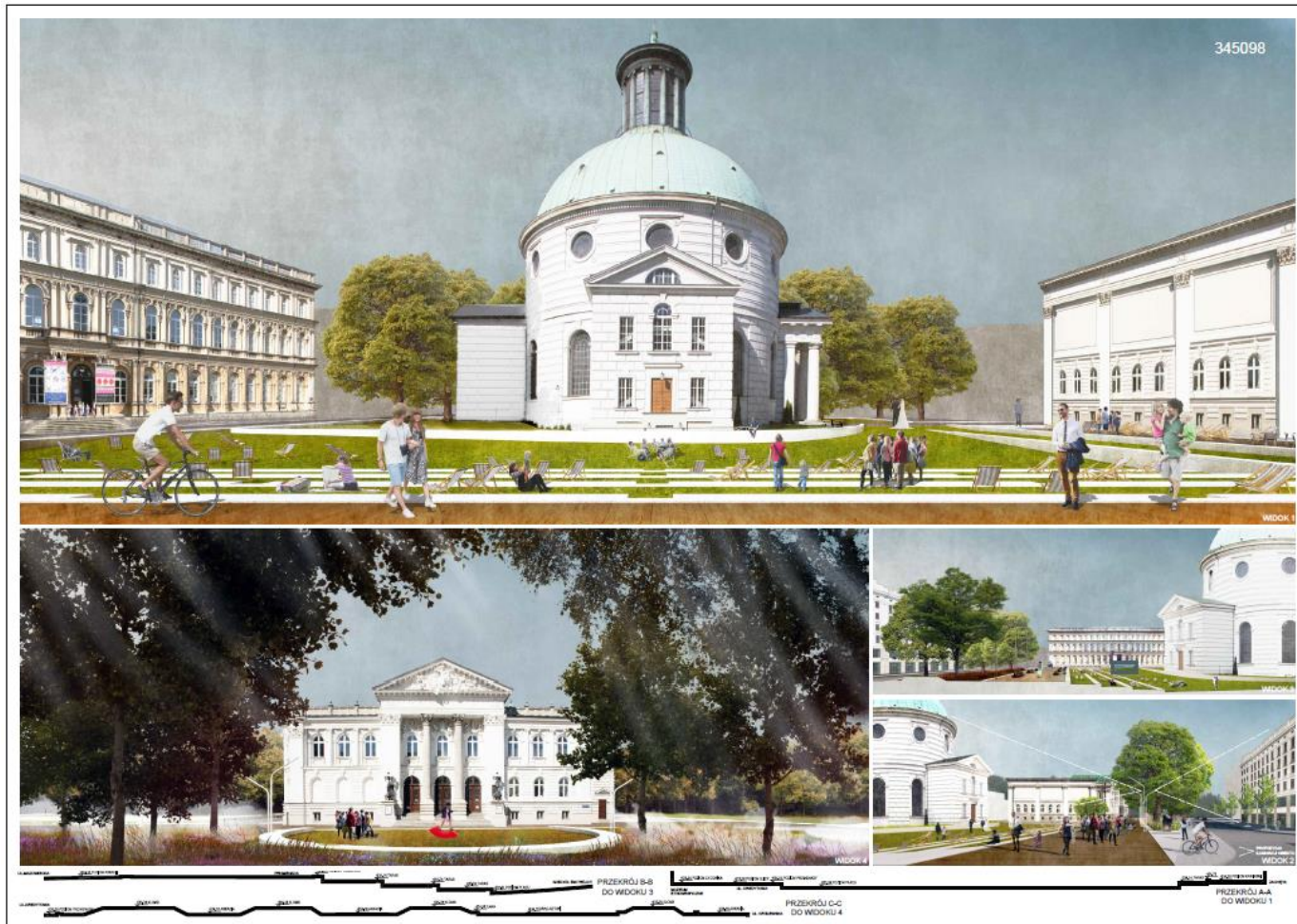
Zadanie 2 - ulica Mazowiecka

- poszerzenie chodników i uporządkowanie parkowania
- uzupełnienie istniejącego programu usługowego w parterach
- wzmocnienie powiązań z przestrzenią podwórek w kierunku ul. Czackiego (ul. Dowcip) oraz w kierunku placu Dąbrowskiego

- główne place
- główne przestrzenie piesze
- główne ulice
- osie kompozycyjne i widokowe
- ważne elementy w przestrzeni publicznej - pomniki itp.
- ważne budynki użyteczności publicznej
- aktywne pierzeje zabudowy
- jezdnie
- odcinki jezdni z priorytetem dla pieszych

Małachowski square

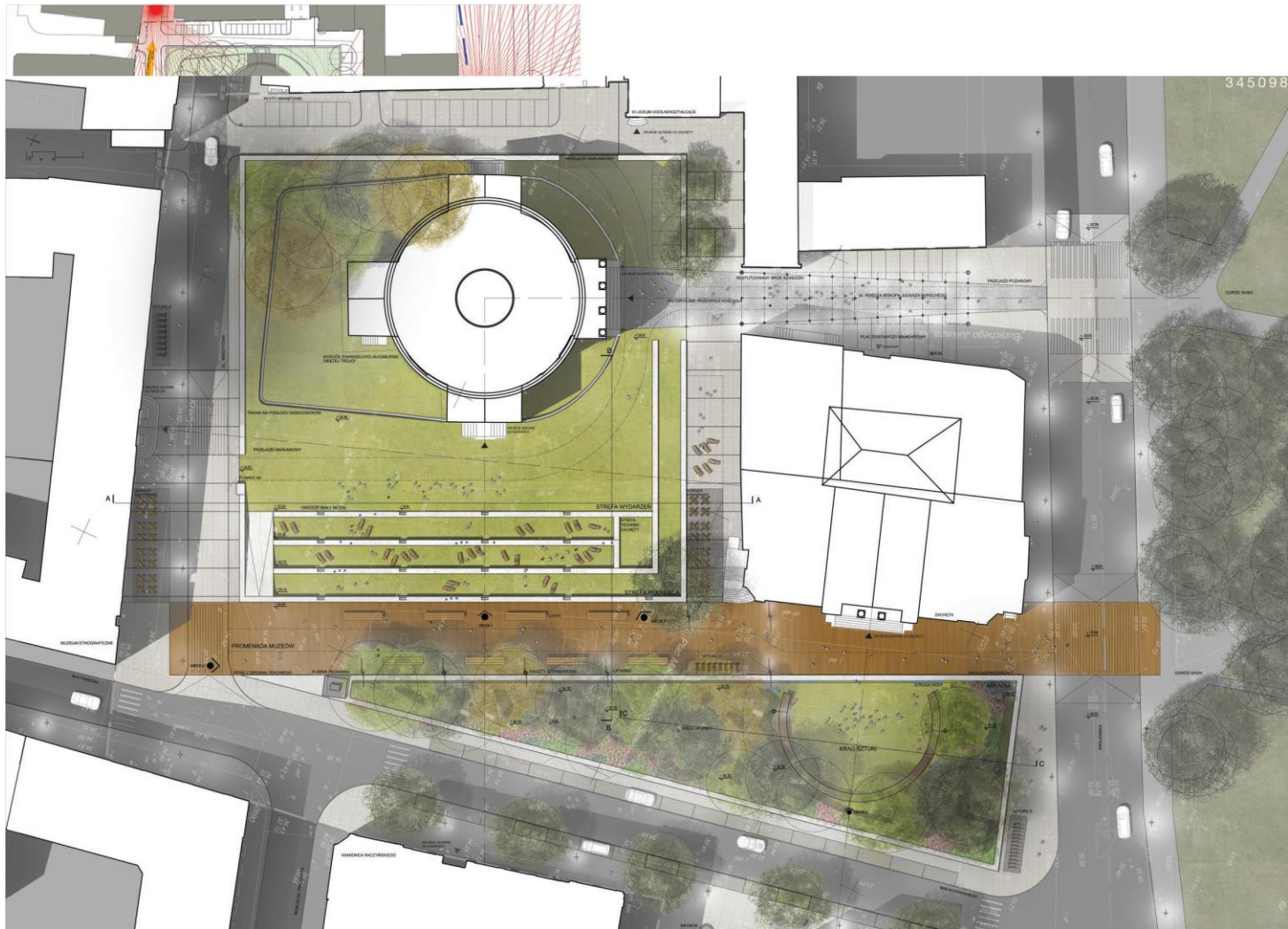
2014 Competition for the modernization of Małachowski Square

2nd prize – team of Grzegorz Stiasny, Jakub Wacławek, Jan Bagiński, Filip Dzimwasha, Adam Kluczek, Karolina Kuczyńska

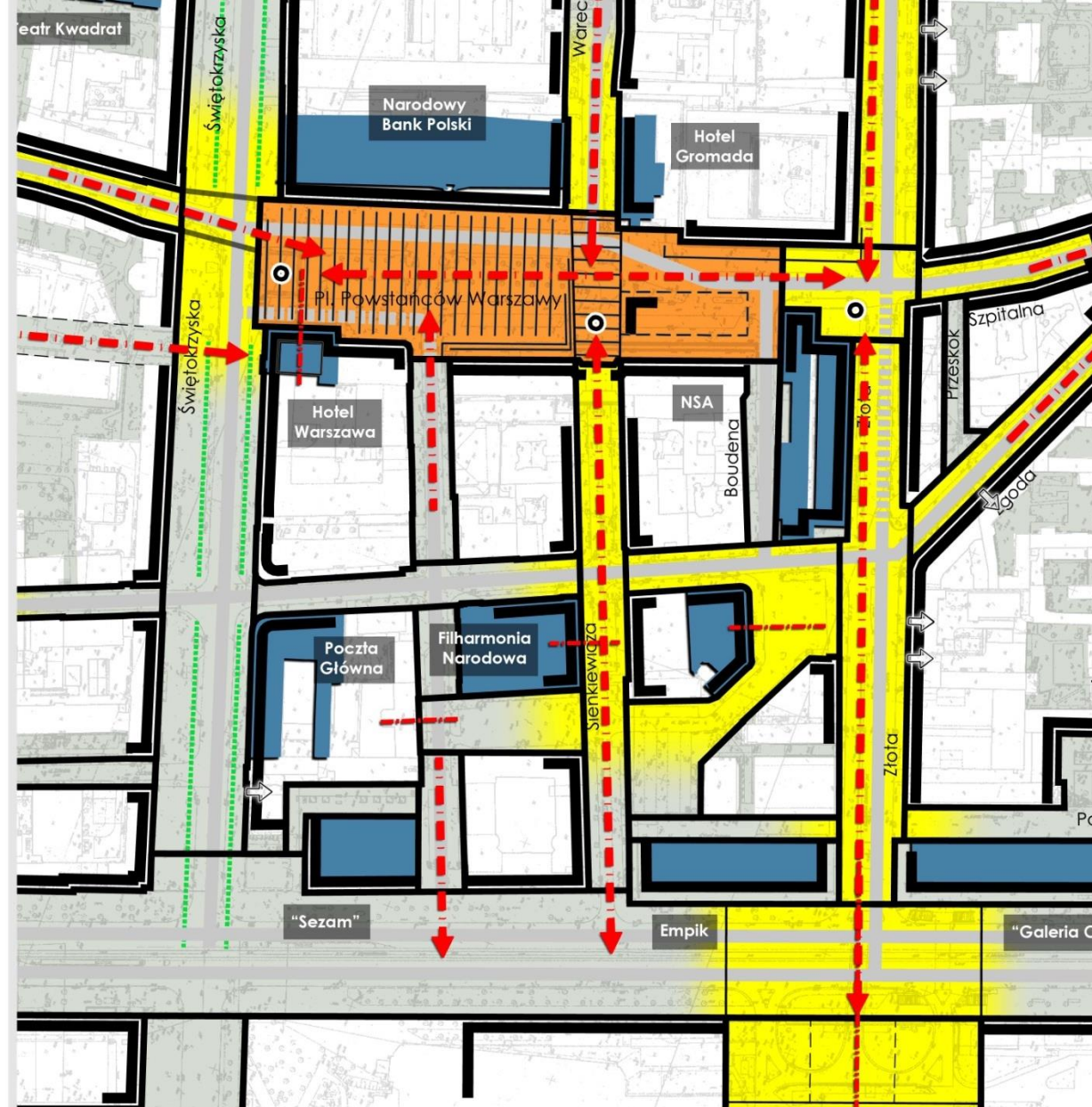

Małachowski square

2nd prize – team of Grzegorz Stiasny, Jakub Wacławek, Jan Bagiński, Filip Dzimwasha, Adam Kluczek, Karolina Kuczyńska

Zadanie 3 - Plac Powstańców Warszawy i ul. Świętokrzyska

- ukształtowanie części północnej placu w rejonie pomnika Powstańców i hotelu Warszawa
- wzmocnienie ciągu Sienkiewicza - Warecka łączącego rejon ul. Marszałkowskiej z Nowy Świat
- rozważenie możliwości parkowania podziemnego pod powierzchnią placu
- ograniczenie ruchu kołowego po zachodniej stronie placu oraz dostosowanie jezdni do geometrii placu
- zmiana posadzki i uzupełnienie zieleni
- rozważenie możliwości wprowadzenia dodatkowego programu w południowej części placu
- ustalenie zasad przekształcenia pierzei NBP z ukształtowaniem pierzei usługowej od strony placu

Zadanie 4 - ulica Złota

- ukształtowanie alei pieszej łączącej plac Defilad z Nowym Światem
- ustalenie zasad rozwiązania skrzyżowania ul. Złotej i Marszałkowskiej
- wprowadzenie przejść przez ul. Marszałkowską w rejonie ul. Złotej
- ustalenie zasad rozwiązania rejonu ul. Przeskok
- uporządkowanie parkowania i urządzenie posadzek

- główne place
- główne przestrzenie piesze
- główne ulice
- osie kompozycyjne i widokowe
- ważne elementy w przestrzeni publicznej - pomniki itp.
- ważne budynki użyteczności publicznej
- aktywne pierzeje zabudowy
- jezdnie
- odcinki jezdni z priorytetem dla pieszych

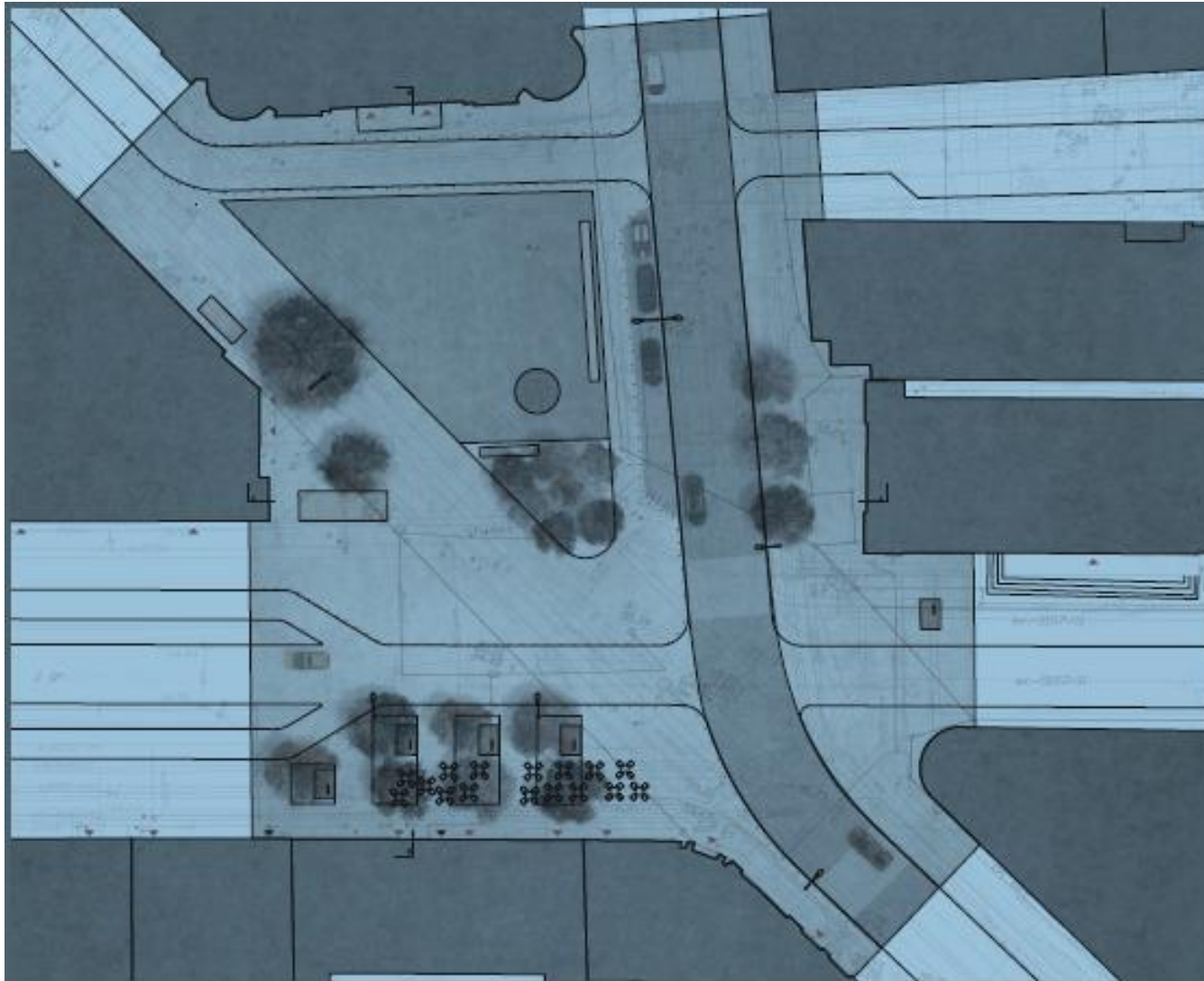
Square in front of “Dom Pod Orłami”

2015 Competition for the concept of development of public space
between Jasna, Zgoda and Złota streets

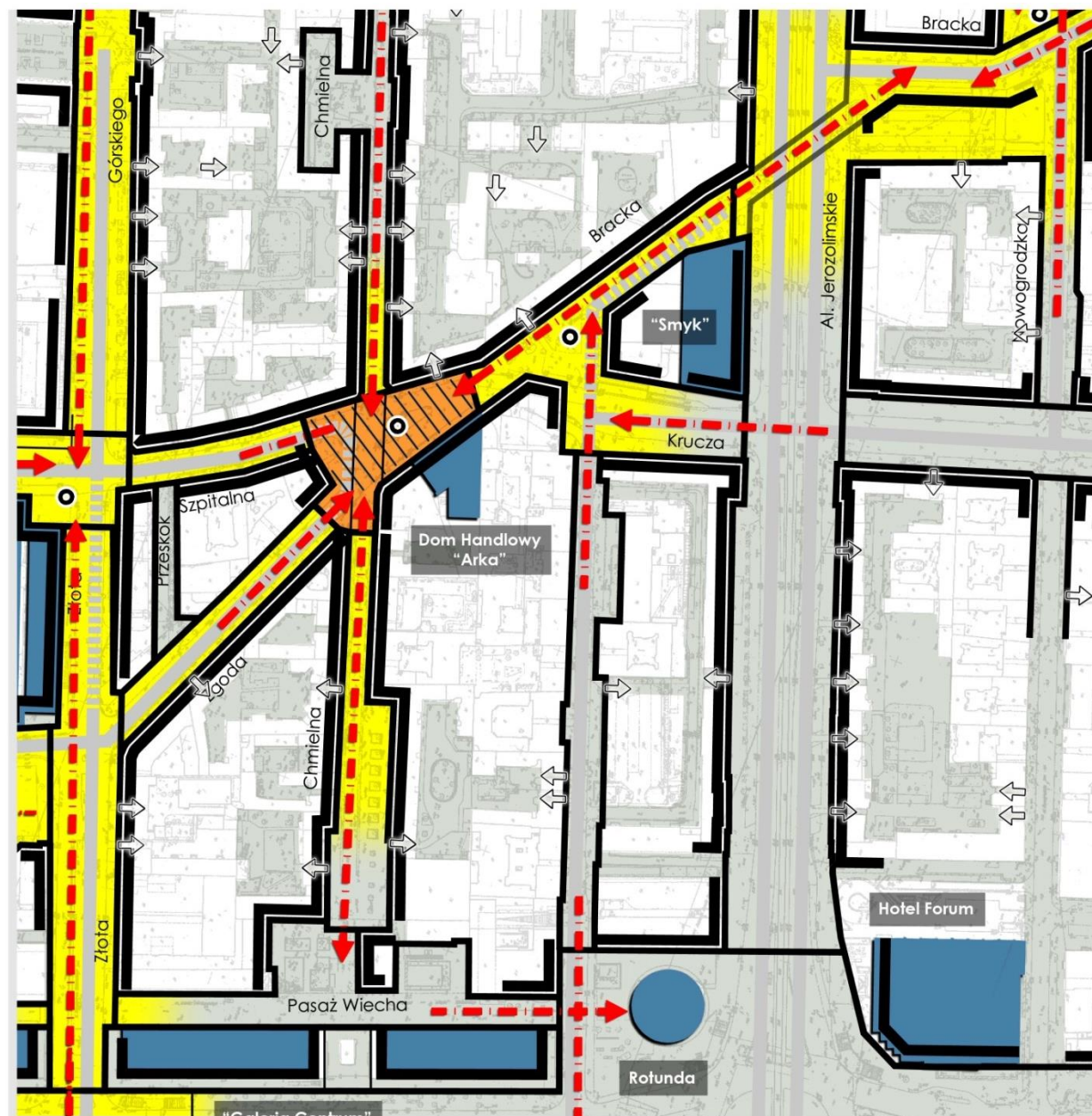
1st prize Wojciech Hryszkiewicz i Jakub Gondorowicz

Square in front of “Dom Pod Orłami”

1st prize Wojciech Hryszkiewicz i Jakub Gondorowicz

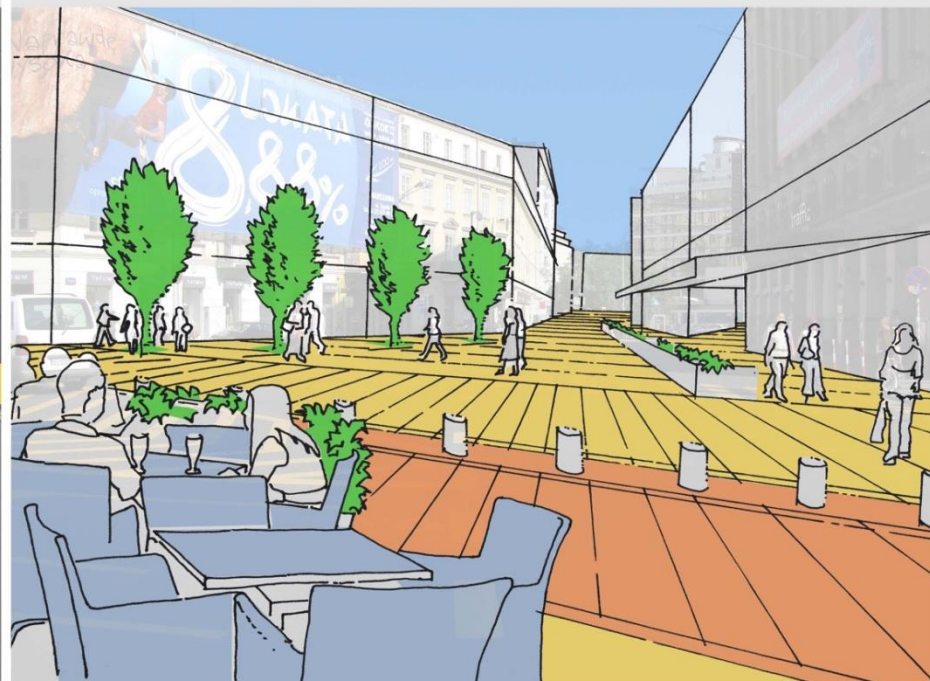
Zadanie 5 - ulica Szpitalna

- poszerzenie chodników i urządzenie parkowania
- rozważenie możliwości wprowadzenia dodatkowego programu usługowego w podwórkach od strony wschodniej

Zadanie 6, 7 i 8 - plac Chmielna - Bracka, Krucza między Bracką a Al. Jerozolimskimi, Bracka między Chmielną a Al. Jerozolimskimi

- ograniczenie ruchu tranzytowego na ciągu ulic Krucza - Szpitalna w rejonie ul. Chmielnej
- zapewnienie dojazdów i obsługi komunikacyjnej dla rejonu Chmielnej oraz domu handlowego Braci Jabłkowskich
- wzmocnienie powiązania pieszego ciągu ul. Chmielnej, łączącej pasaż Wiecha z Nowym Światem
- wytworzenie placu miejskiego w rejonie przecięcia Chmielnej i Brackiej
- uzupełnienia zabudowy w pierzei ulic Brackiej i Kruczej (w sąsiedztwie domu handlowego Braci Jabłkowskich)
- uczynienie historycznego kierunku ul. Brackiej w rejonie Al. Jerozolimskich
- zapewnienie dojazdu od ul. Widok i Kruczej
- udostępnienie podwórek - pasaży w kwartale Bracka - Chmielna - Nowy Świat - Al. Jerozolimskie

- główne place
- główne przestrzenie piesze
- główne ulice
- osie kompozycyjne i widokowe
- ważne elementy w przestrzeni publicznej - pomniki itp.
- ważne budynki użyteczności publicznej
- aktywne pierzeje zabudowy
- jezdnie
- odcinki jezdni z priorytetem dla pieszych

STAN ISTNIEJĄCY:

- bardzo mała przestrzeń piesza - sprowadzająca się głównie do wysepki między jezdniami i bardzo wąskich chodników wzdłuż elewacji
- większość placu zajęta przez jezdnie
- przełot komunikacyjny Szpitalna – Krucza

WSTĘPNE WYTYCZNE PROJEKTOWE:

- przestrzeń placu uwolniona od komunikacji kołowej - duża przestrzeń piesza, ogródki kawiarniane itp.
- uzupełniona pierzeja Brackiej (rozbudowa Smyka, domu handlowego Arka i zabudowa działki sąsiedniej)
- delikatnie zaznaczona w posadzce ciągłość pieszego pasażu ulicy Chmielnej
- jezdnia w poziomie placu, okrążająca ogródek przy Sphinx'ie (pętla Zgoda - Szpitalna bez połączenia z Kruczą)
- wprowadzenie zieleni na placu i w ciągu ul. Brackiej

5 corners square

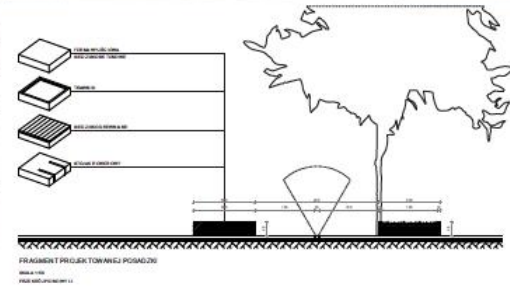
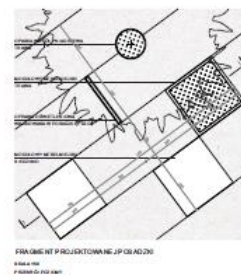
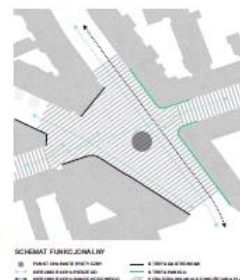
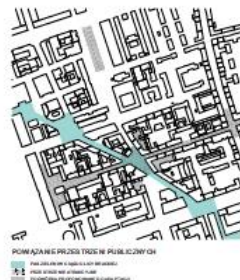
2016 Competition for the development of the concept of development of 5 corners Square – area at the junction of Chmielna, Zgoda, Szpitalna and Bracka streets

fot. R.Motyl

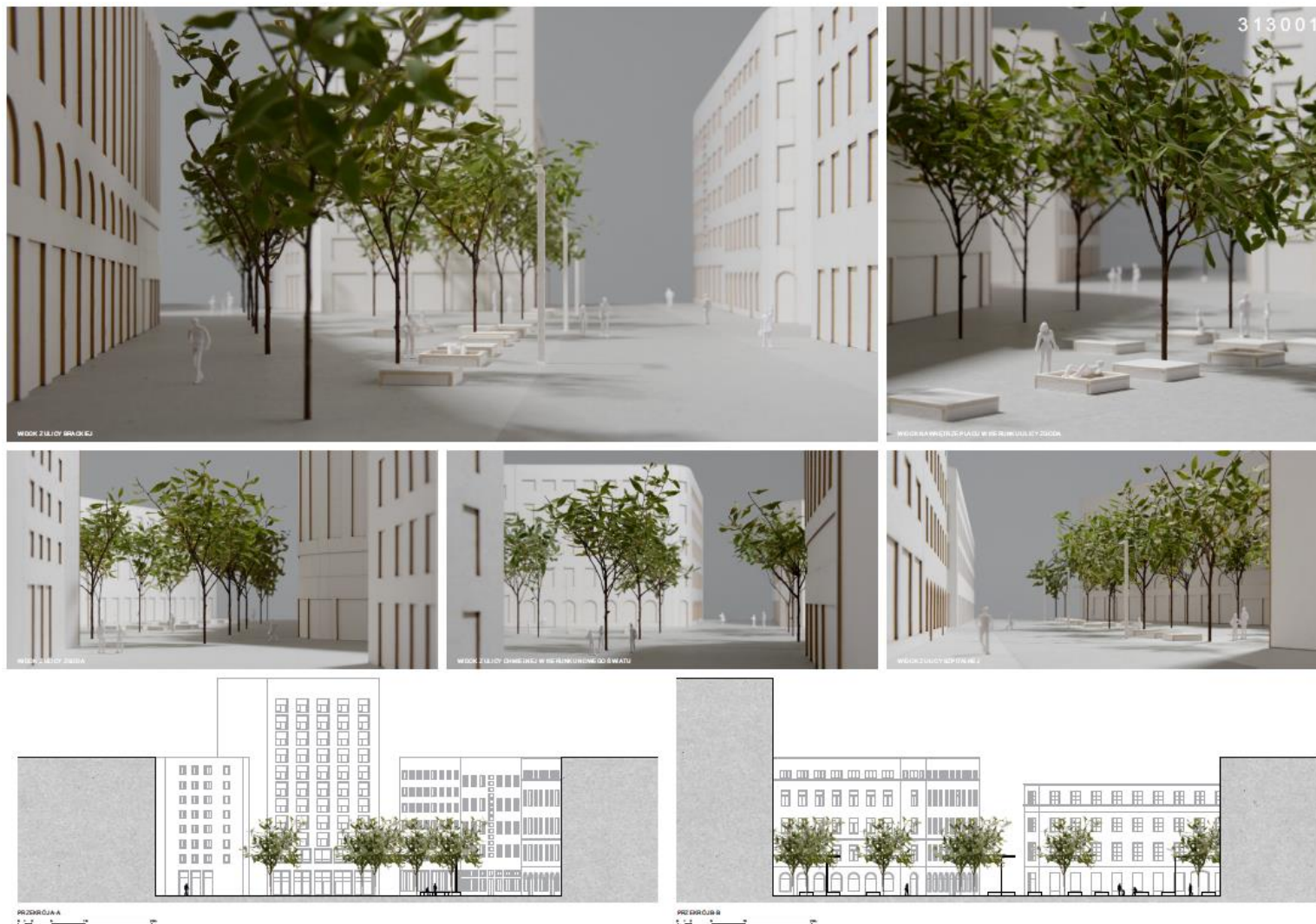
5 corners square

1st prize Kacper Ludwiczak

5 corners square

1st prize Kacper Ludwiczak

Rotunda

Photo JAN BIELECKI, source; www.biznesinteria.pl

7th edition of international architecture competition CHNGING THE FACE organized by PKO Polish Bank in 2013 in cooperation with:

- DuPont,
- The Warsaw Branch of the Association of Polish Architects (OW SARP),
- Polish Green Building Council,
- Architizer.com

Rotunda

1st prize - architects Gowin-Siuta

Rotunda

1st prize - architects Gowin-Siuta

Square in front of Zodiak pavilion

Warsaw Architecture Pavilion **ZODIAK**:

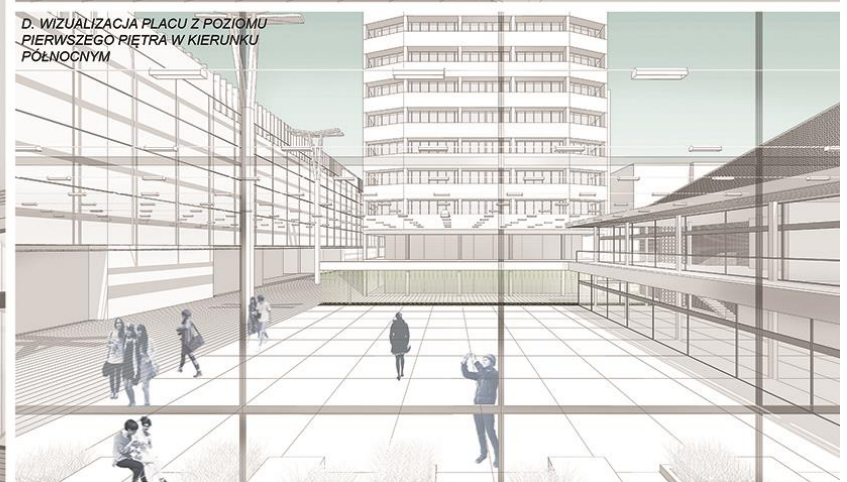
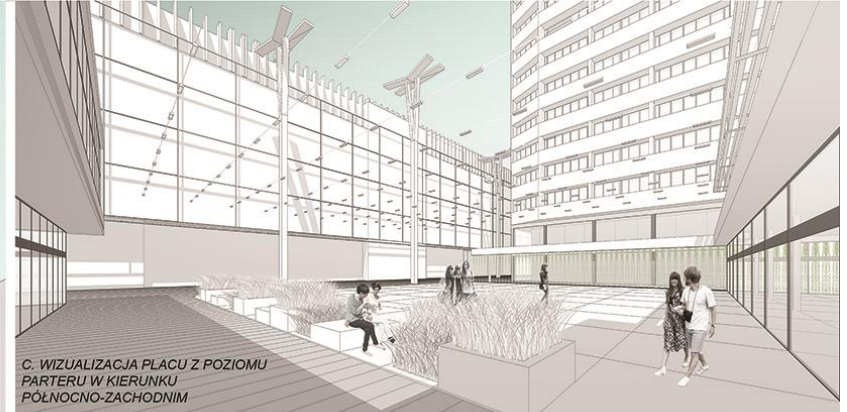
- Public debate forum on urban space
- Laboratory of ideas for Warsaw
- Place of experiment
- Exhibition pavilion
- New tourist attraction
- Symbol of Warsaw identity
- Knowledge archive

2015 competition for the concept of development
of the square in front of the Warsaw Architecture Paviliona ZODIAK

Square in front of Zodiak pavilion

B. WIZUALIZACJA RELACJI
PRZESTRZENNYCH PASAŻU WIECHA I
PLACU MANIFESTU OD STRONY
ROTUNDY

C. WIZUALIZACJA PLACU Z POZIOMU
PATERU W KIERUNKU
PÓŁNOCNO-ZACHODNIM

D. WIZUALIZACJA PLACU Z POZIOMU
PIERWSZEGO PIĘTRA W KIERUNKU
PÓŁNOCNYM

1st prize: Gowin & Siuta Spółka Jawna

Square in front of Zodiak pavilion

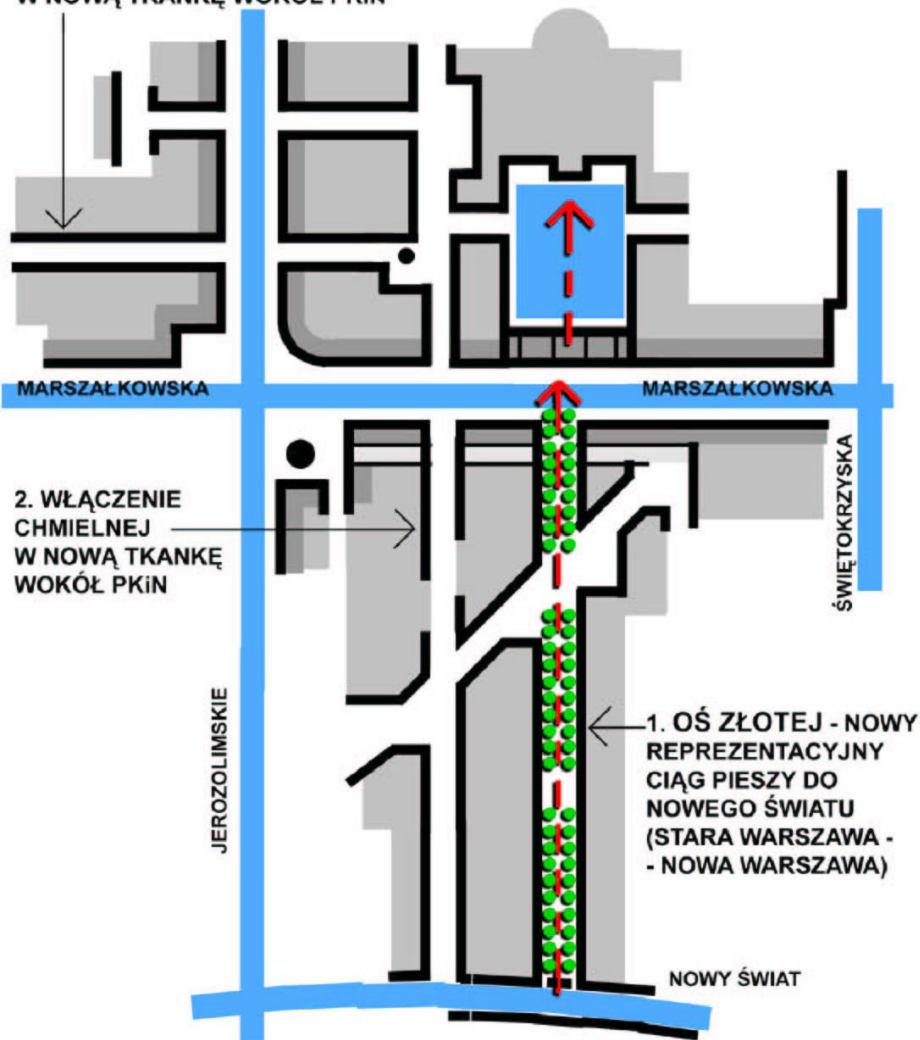
1st prize: Gowin & Siuta Spółka Jawna

1. RELACJE PLACU Z MIASTEM

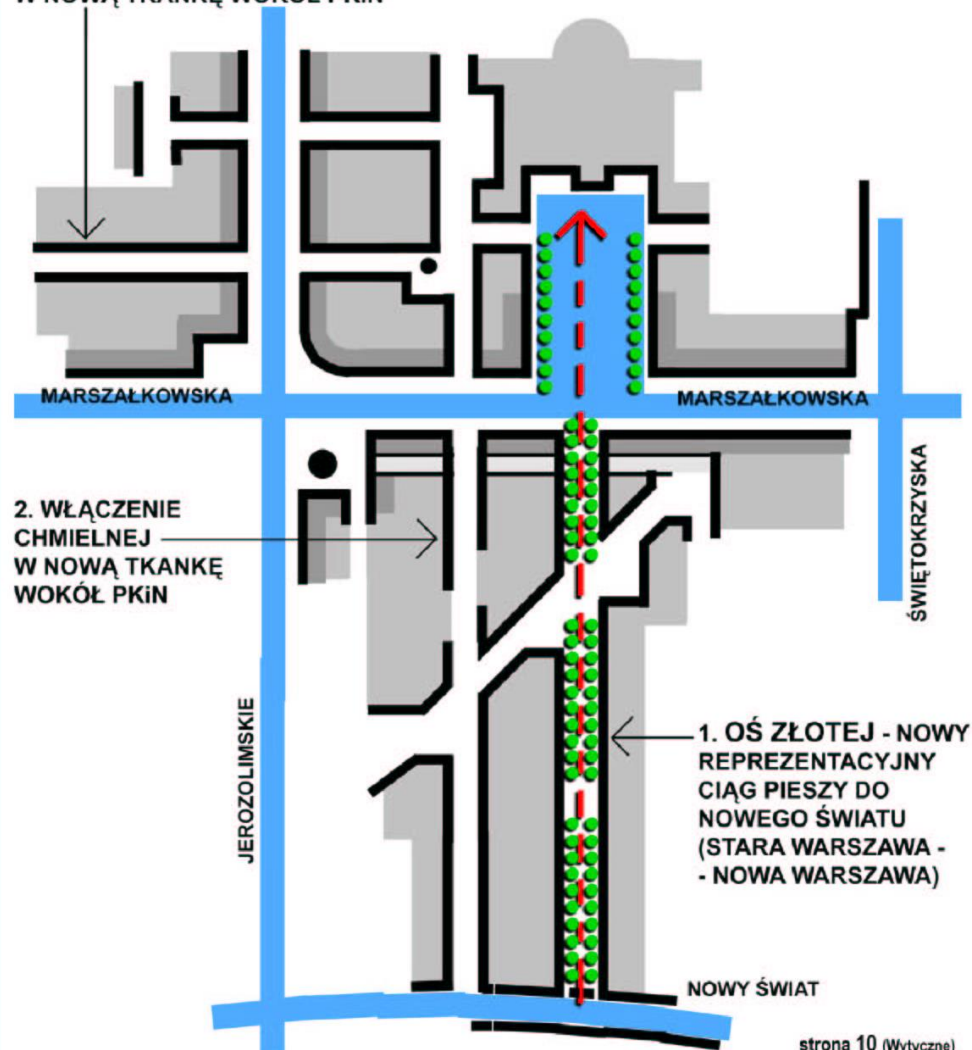
PLAC ZAMKNIĘTY PIERZEJĄ OD MARSZAŁKOWSKIEJ

3. WŁĄCZENIE POZNAŃSKIEJ
W NOWĄ TKANKĘ WOKÓŁ PKiN

PLAC OTWARTY NA MARSZAŁKOWSKĄ

3. WŁĄCZENIE POZNAŃSKIEJ
W NOWĄ TKANKĘ WOKÓŁ PKiN

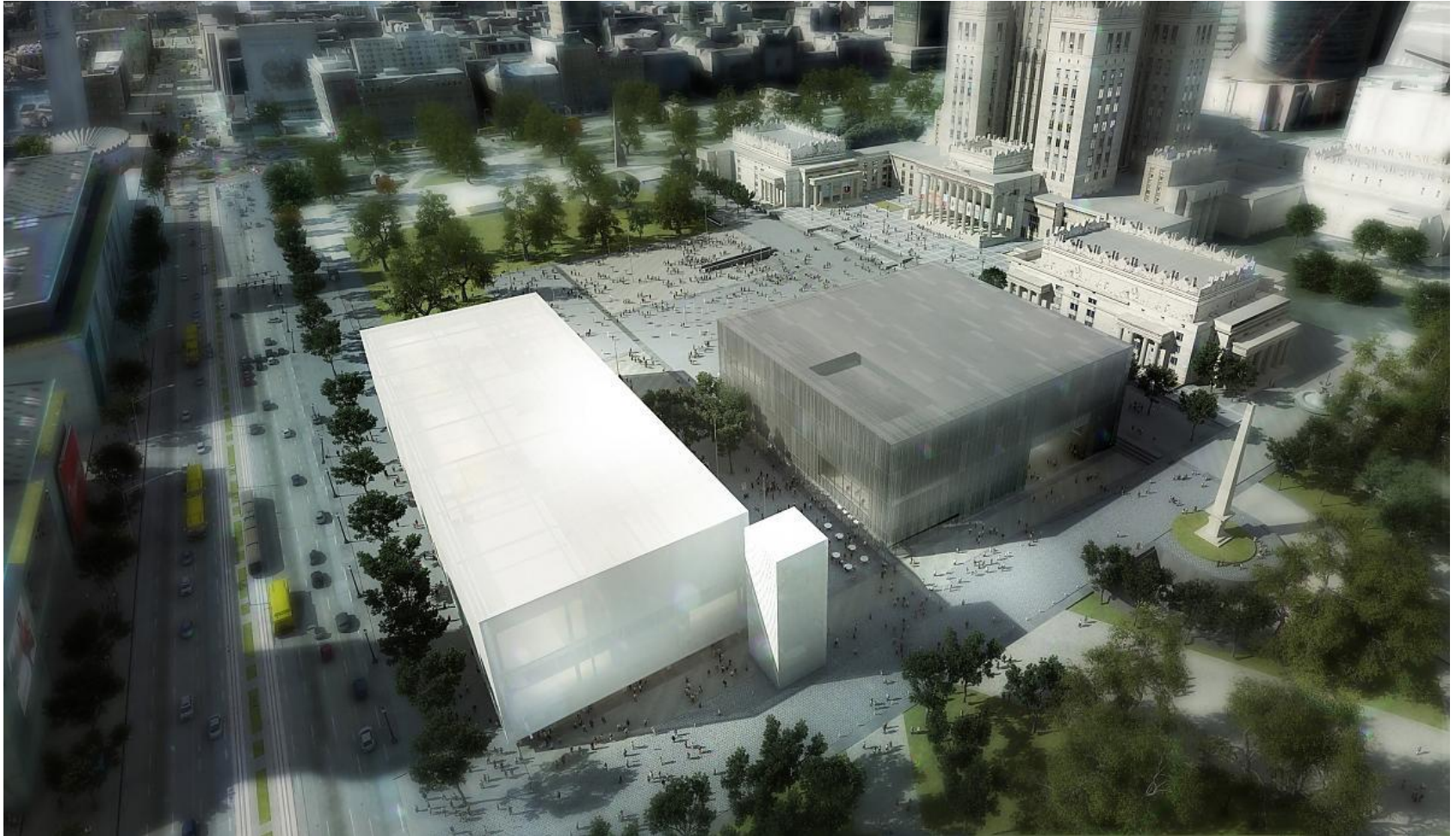

Defilad Square / Museum of Modern Art

Architect Thomas Phifer

Defilad Square / Museum of Modern Art

Architect Thomas Phifer

Thank you